

Szczecin, dnia 6 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi

WNIOSEK O WYŁĄCZENIE SĘDZIEGO OD UDZIAŁU W SPRAWIE

Działając jako obrońca oskarżonego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. niniejszym wnoszę o **wylączenie** SSA oraz SSA od orzekania w powyższej sprawie.

W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku wskazuję, iż zarówno sędzia J jak również sędzia M zostali wyznaczeni do udziału w sprawie oskarżonego. Jednakże ww. sędziowie brali udział w rozpoznaniu przez Sąd Apelacyjny w Łodzi sprawy oskarżonego, w którym to postępowaniu wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim, II Wydziału Karnego z dnia 20 maja 2016 r. w części w której uniewinniono oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów, został uchylony i przekazany do ponownego rozpoznania sądowi I Instancji.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, ww. sędziowie wyrazili swoje poglądy, co do oceny prawno-karnej zachowania oskarżonego w zakresie popełnienia przez oskarżonego czynów z art. 197 § 3 k.k. na szkodę X oraz z art. 207 § 1 k.k. na szkodę Y. W związku z czym, powstał stan rzeczy, w którym mogą być podnoszone wątpliwości, co do bezstronności SSA oraz SSA w przedmiotowej sprawie. W uzasadnieniu ww. wyroku wskazano m.in., że *„nie można odmówić słuszności stanowisku skarżącego, że poczynione w sprawie ustalenia faktyczne uzasadniały przyjęcie, iż doszło na osobie pokrzywdzonego do przestępstwa zgwałcenia zbiorowego, a tym samym, stosowanie do tych ustaleń, zachodziły podstawy do przypisania oskarżonym zarzucanego im przestępstwa z art. 197 § 3 k.k.”*

Zgodnie z treścią przepisu art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do jego bezstronności w danej sprawie (*iudex suspectus*). Instytucja ta znajduje zastosowanie w sytuacji, w której brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że okoliczność ta nie będzie rzutowała na bezstronne osądzenie sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2008 r., sygn. III KK 73/08, Biul.PK 2008/12/8). Co do zasady, za podstawę wyłączenia sędziego na wniosek strony albo żądanie sędziego przyjmuje się występowanie stosunku osobistego między sędzią a jedną ze stron, mogącego wywołać uzasadnioną

wątpliwość co do jego bezstronności (znajomość, przyjaźń, wrogość itp.), występowanie związków albo zależności ekonomicznych z jedną ze stron, chociażby pośrednio (np. poprzez małżonka sędziego), **ujawnienie przez sędziego swojego poglądu na sprawę przy okazji rozpoznawania innej sprawy**, nierówne traktowanie stron na rozprawie, ujawnienie poglądu co do winy przed wyrokowaniem, orzekanie o przedmiocie odszkodowania z tytułu niesłusznego tymczasowego aresztowania przez sędziego, który areszt stosował lub przedłużał okres jego stosowania (por. E. Samborski, Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach karnych, LexisNexis 2013, SIP LEX).

Jedną zatem z wymienionych wyżej sytuacji, które winny skutkować wyłączeniem sędziego, jest ujawnienie przez sędziego swojego poglądu na sprawę przy okazji rozpoznawania innej sprawy. Skoro zaś SSA J (jako sędzia sprawozdawca) oraz SSA M rozpoznawali uprzednio sprawę oskarżonego i w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia poddali ocenę sprawstwo oskarżonego to niewątpliwie wystąpiła wskazana wyżej sytuacja mogąca wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego. Z jednej bowiem strony, sędzia, orzekając w sprawie uprzedniej i w sprawie wyłączonej, w razie dojścia do wniosków przeciwnych niż te, które legły u podstaw wcześniejszego orzeczenia, musiałby w istocie podać w wątpliwość, czy wręcz zakwestionować swój poprzedni judykat, co może spowodować **nastawienie psychiczne ukierunkowane na podtrzymanie uprzednio podjętej decyzji** (A. Kaftal, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 30.04.1969 r., VI KZP 54/68, PiP 1970/5, s. 823–830; E. Skrętowicz, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z 30.04.1969 r., VI KZP 54/68, NP 1970/2, s. 304–306; M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa SN w zakresie postępowania karnego przed sądami wojskowymi - za I półrocze roku 1971, WPP 1971/4, s. 536–537; tak też uchwała SN z 26.04.2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007/5, poz. 39, z glosą K. Eichstaedta, OSP 2008/12, s. 128 oraz uwagami R.A. Stefańskiego, Przegląd uchwał Izby karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2007 rok, WPP 2008/2, s. 81–130).

Z drugiej strony oczywiste jest, że treść art. 41 § 1 k.p.k. nie odwołuje się do faktycznego braku bezstronności sędziego, ale mówi o wystąpieniu okoliczności, która może wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności. Konieczność wyłączenia sędziego nie materializuje się zatem ze względu na jego rzeczywistą nieobiektywność, ale **ze względu na wystąpienie okoliczności, w której z punktu widzenia postronnego i obiektywnego obserwatora nie da się wykluczyć, uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności** (zob. wyrok SN z 8.01.2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400).

W przedmiotowej sprawie, już sam fakt jednoznacznego wypowiedzenia się co do kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego prowadzi do istotnego zredukowania

zobiektywizowanych czynników, które mogłyby świadczyć o bezstronności sędziego orzekającego. Niewątpliwie zatem **skoro sędzia wyznaczony do jej rozpoznania, już uprzednio, wyraził swoje stanowisko co do sprawstwa i winy oskarżonego w popełnieniu przestępstwa, to nie sposób racjonalnie wyłączyć mogących pojawić się po stronie przeciętnie rozsądnej i obiektywnej osoby, wątpliwości co do bezstronności sędziego, nawet jeżeli ten taką by zachował.**

Obrona nie wyklucza iż ww. sędziowie są w stanie zachować obiektywizm i bezstronności orzekając w przedmiotowej sprawie, jednakże istotne znaczenie w ocenie tego rodzaju kwestii, ma wzgląd na to jak bezstronność sędziego może być postrzegana w wymiarze zewnętrznym, w tym przede wszystkim przez strony procesu. Wskazuję jednocześnie, iż w analogicznych przypadkach, sędziowie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie sami składają wnioski o wyłączenie od udziału w sprawie. W konsekwencji powyższego, wnoszę i wywodzę jak na wstępie.

Krzysztof Tumielewicz

adwokat